ПАДТРЫМКА – ПАШЫРЭННЕ ПРАВОЎ – АБАРОНА

ПРАВААБАРОНЦАЎ

Рэзалюцыя 22/6 Савета па правах чалавека ААН ад 21 сакавіка 2013 года ўстанаўлівае прынцыпы і стандарты для дзяржаў дзеля стварэння спрыяльных умоў для праваабаронцаў

Савет па правах чалавека ААН

- прызнае, што праваабаронцы адыгрываюць важную ролю на мясцовым, нацыянальным, рэгіянальным і міжнародным узроўнях у галіне заахвочвання і абароны правоў чалавека;
- сур'ёзна занепакоены тым, што ў некаторых выпадках нацыянальная бяспека і заканадаўства па барацьбе з тэрарызмам і іншыя захады, як законы, што рэгулююць арганізацыі грамадзянскай супольнасці, неналежным чынам выкарыстоўваліся для ўздзеяння на праваабаронцаў або сталі перашкодай для іх працы і паставілі пад пагрозу іх бяспеку спосабамі, якія супярэчаць міжнароднаму праву;
- прызнае тэрміновую неабходнасць разгляду і прыняцця канкрэтных захадаў па прадухіленні і спыненні выкарыстання заканадаўства з мэтай стварэння неабгрунтаваных перашкодаў або абмежаванняў для магчымасцяў праваабаронцаў весці сваю працу, у тым ліку шляхам правядзення агляду і, пры неабходнасці, зменаў адпаведнага заканадаўства і яго ажыццяўлення, каб забяспечыць захаванне міжнароднага права ў галіне правоў чалавека.

НЕ КРЫМІНАЛІЗАВАЦЬ ДЗЕЙНАСЦЬ ПРАВААБАРОНЦАЎ

Законы не павінны крыміналізаваць або дэлегітымізаваць працу і дзейнасць праваабаронцаў і іх права карыстацца ўніверсальнымі правамі чалавека.

АКАЗВАЦЬ ПУБЛІЧНУЮ ПАДТРЫМКУ ПРАВААБАРОНЦАМ

Дзяржавы і лідэры ва ўсіх сектарах грамадства павінны публічна прызнаць важную і законную ролю праваабаронцаў у прасоўванні правоў чалавека, дэмакратыі і вяршэнства закона і пазбягаць іх публічнага асуджэння.

ПАЗБЯГАЦЬ ПРАВАВЫХ АБМЕЖАВАННЯЎ

Усе прававыя нормы, якія закранаюць праваабаронцаў, мусяць быць дакладна вызначанымі, не дазваляць спынення дзеяння і не мець зваротнай сілы, а любое абмежаванне мусіць быць законным, прапарцыйным, недыскрымінацыйным і неабходным у дэмакратычным грамадстве.

САДЗЕЙНІЧАЦЬ МІРНЫМ ПРАТЭСТАМ

Праваабаронцы могуць выконваць сваю ролю і не мусяць станавіцца ахвярамі парушэнняў правоў чалавека ў кантэксце мірных пратэстаў або злоўжывання крымінальным і грамадзянскім пераследам ці пагрозаў такіх дзеянняў. Заканадаўства аб грамадскай маралі павінна адпавядаць міжнароднаму праву ў галіне правоў чалавека.

ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ ДОСТУП ДА СМІ

Аказваць падтрымку і садзейнічаць на нацыянальным узроўні доступу праваабаронцаў да выкарыстання любых інфармацыйных тэхналогій і сродкаў масавай інфармацыі, у тым ліку радыё, тэлебачання і Інтэрнэта.

НЕ ПРЫБЯГАЦЬ ДА АБМЕЖАВАННЯЎ, ЗВЯЗАНЫХ З ГРАМАДСКАЙ БЯСПЕКАЙ

Заканадаўства аб дзяржаўнай бяспецы і грамадскім парадку павінна ўтрымліваць выразна вызначаныя палажэнні, у тым ліку прынцып недыскрымінацыі, каб пазбегнуць яго выкарыстання дзеля стварэння перашкодаў або абмежавання ажыццяўлення любых правоў чалавека.

ГАРАНТАВАЦЬ СВАБОДУ АСАЦЫЯЦЫЙ

У выпадку, калі існуе парадак рэгулявання рэгістрацыі арганізацый грамадзянскай супольнасці, забяспечыць, каб ён з'яўляўся празрыстым, даступным, недыскрымінацыйным, аператыўным і недарагім.

ПАВАЖАЦЬ АЎТАНОМІЮ НДА

Забяспечыць, каб усе прававыя палажэнні, якія закранаюць праваабаронцаў, былі дакладна вызначанымі, не дазвалялі спынення дзеяння і не мелі зваротнай сілы, а патрабаванні да справаздачнасці не блакіравалі функцыянальную аўтаномію НДА.

ПАЗБЯГАЦЬ АБМЕЖАВАННЯЎ ДОСТУПУ ДА ФІНАНСАВАННЯ

Законы не павінны накладаць абмежаванні на патэнцыйныя крыніцы фінансавання дзейнасці ў галіне правоў чалавека, за выключэннем тых, якія звычайна прадугледжваюцца ў выпадку любой іншай дзейнасці, не звязанай з правамі чалавека, для забеспячэння транспарэнтнасці і справаздачнасці.

ПАЗБЯГАЦЬ АБМЕЖАВАННЯЎ ДОСТУПУ ДА ЗАТРЫМАНЫХ

Забяспечыць доступ адпаведных міжнародных органаў і НДА да асобаў, затрыманых паводле заканадаўства аб барацьбе з тэрарызмам або іншага заканадаўства ў галіне нацыянальнай бяспекі, а таксама прадастаўленне ім юрыдычнай дапамогі.

ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ СУДДЗЯЎ

Судовая сістэма павінна быць незалежнай, бесстаронняй і кампетэнтнай, каб эфектыўна перагледзець заканадаўства, якое закранае працу і дзейнасць праваабаронцаў.

ПАВАЖАЦЬ ВЯРШЭНСТВА ЗАКОНА

Павінны быць прыняты захады дзеля прадухілення выкарыстання сумнеўных доказаў, неабгрунтаваных расследаванняў і працэдурных затрымак, у тым ліку па крымінальных справах супраць праваабаронцаў.

ГАРАНТАВАЦЬ СВАБОДУ ВЫКАЗВАННЯ МЕРКАВАННЯЎ

Вітаецца дэкрыміналізацыя дыфамацыі. Забяспечыць, каб пакаранне за паклёп было абмежавана мэтай забеспячэння прапарцыйнасці, а палажэнні не перашкаджалі б прыцягненню да адказнасці службовых асобаў.

ПРЫМАЦЬ РОЗНЫЯ МЕРКАВАННІ

Дзяржавы павінны забяспечыць, каб асаблівыя меркаванні маглі мірна выказвацца.

ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ ДОСТУП ДА ІНФАРМАЦЫІ

Забяспечыць, каб інфармацыя, якой валодаюць дзяржаўныя органы, раскрывалася на папераджальнай аснове і была празрыстай, а адназначныя законы прадугледжвалі агульнае права запытваць і атрымліваць такую інфармацыю, асабліва ў выпадку грубых парушэнняў правоў чалавека.

АБАРАНЯЦЬ ЖАНЧЫН-ПРАВААБАРОНЦАЎ

Дзяржавы павінны ўлічваць гендэрную перспектыву для стварэння ўмоў, якія выключаюць сістэмную і структурную дыскрымінацыю і гвалт, з якімі сутыкаюцца жанчыны-праваабаронцы.

АБАРАНЯЦЬ АБАРОНЦАЎ МЕНШАСЦЯЎ

Заканадаўства не мусіць пераследаваць дзейнасць па абароне правоў асоб, якія належаць да меншасцяў або падтрымліваюць перакананні меншасцяў.

ПАДТРЫМЛІВАЦЬ СУПРАЦОЎНІЦТВА З ААН

Супрацоўніцтва грамадзянскай супольнасці з Арганізацыяй Аб'яднаных Нацый і яе механізмамі павінна падтрымлівацца на празрыстай, бесстаронняй і недыскрымінацыйнай аснове.

ПАКЛАСЦІ КАНЕЦ УСІМ ФОРМАМ РЭПРЭСІЙ

Праваабаронцы, у тым ліку члены іх сем'яў, павінны карыстацца належнай абаронай ад запалохвання і рэпрэсій за супрацоўніцтва з міжнароднымі арганізацыямі, і мусіць быць пакладзены канец беспакаранасці за такія дзеянні.

ПАВЕДАМЛЯЦЬ АБ ХОДЗЕ РЭАЛІЗАЦЫІ АБАРОНЫ ПРАВААБАРОНЦАЎ

Дзяржавы павінны ўключаць інфармацыю аб захадах, прынятых для стварэння бяспечных і спрыяльных умоў для праваабаронцаў, у свае паведамленні для міжнароднай супольнасці.

HUMAN RIGHTS HOUSE NETWORK